

УДК 657

Болдуєв М. В.¹, Долинна Т. І.²

¹ д-р держ. упр., проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕз-0515м НУ «Запорізька політехніка»

ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ ОБЛІК І ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах господарювання підвищення ефективності управління підприємством є одним із ключових завдань, що потребує якісного інформаційного забезпечення. Важливу роль у цьому процесі відіграє внутрішньогосподарський (управлінський) облік, який формує інформаційну базу для прийняття управлінських рішень, а також внутрішній аудит як інструмент контролю та оцінки ефективності діяльності підприємства. Саме їх взаємодія забезпечує комплексний підхід до управління ресурсами та результатами діяльності.

Внутрішньогосподарський облік є складовою інформаційної системи підприємства, що орієнтована на потреби внутрішніх користувачів – керівників різних рівнів. Його основне призначення полягає у формуванні релевантної, своєчасної та деталізованої інформації про витрати, доходи, результати діяльності та ефективність використання ресурсів. На відміну від фінансового обліку, управлінський облік має гнучкий характер і адаптується до специфіки діяльності підприємства та потреб управління.

Особливе значення має взаємозв'язок управлінського та фінансового обліку, оскільки саме на основі даних фінансового обліку формується значна частина інформації для управлінських цілей. Водночас управлінський облік забезпечує більш глибоку аналітичну деталізацію показників, що дозволяє

здійснювати ефективний контроль витрат, планування діяльності та оцінку результативності окремих підрозділів підприємства.

Важливим елементом системи управління є внутрішній аудит, який виступає особливою формою контролю та спрямований на незалежну оцінку діяльності підприємства. Його завданням є надання керівництву достовірної інформації щодо використання фінансових ресурсів, оцінка ефективності внутрішнього контролю та розробка рекомендацій щодо його вдосконалення. Це дозволяє своєчасно виявляти недоліки в діяльності підприємства та підвищувати рівень управлінських рішень.

Система внутрішнього аудиту реалізується через проведення контрольних заходів, спрямованих на перевірку дотримання принципів економічності, ефективності та доцільності господарської діяльності. У межах таких заходів здійснюється аналіз виконання управлінських рішень, оцінка їх результативності та виявлення можливих відхилень, що негативно впливають на діяльність підприємства. Це створює основу для підвищення якості управління та оптимізації бізнес-процесів.

Разом із тим, ефективність функціонування внутрішньогосподарського обліку та внутрішнього аудиту значною мірою залежить від рівня їх організаційного забезпечення. Важливу роль відіграє створення відповідних структурних підрозділів, зокрема відділу управлінського обліку, який забезпечує збір, обробку та аналіз інформації для потреб управління, а також організацію внутрішнього контролю на підприємстві.

Серед основних проблем, що виникають у процесі організації управлінського обліку та внутрішнього аудиту, можна виділити недостатній рівень автоматизації облікових процесів, обмеженість аналітичної інформації, а також недосконалість методичних підходів до оцінки ефективності діяльності підприємства. Це обумовлює необхідність впровадження сучасних інформаційних технологій, удосконалення методів обліку та розвитку системи внутрішнього контролю.

Отже, внутрішньогосподарський облік і внутрішній аудит виступають важливими інструментами забезпечення ефективного управління підприємством. Їх інтеграція дозволяє підвищити якість інформаційного забезпечення управлінських рішень, забезпечити контроль за використанням ресурсів і сприяти досягненню стратегічних цілей підприємства в умовах сучасної економіки.